పెళ్ళి చేసుకో

వసుంధర

కొంగుముడి వేసుకున్న కొత్త దంపతులు అగ్ని హోత్రానికి ప్రదక్షిణం చేస్తున్నారు. అంటే అగ్నిసాక్షిగా వివాహం జరిగిపోతుందన్నమాట!

ఆ దృశ్యం చూస్తుంటే రాజారావు మనస్సు గతాన్ని తవ్వసాగింది. ఏవేవో మధురభావనలు అతన్ని ఉరుకలెత్తించాయి. అక్కణ్ణుంచి అతను తక్షణం లేచి వెళ్ళిపోయాడు.

పెళ్ళివేడుకలను పారవశ్యంతో చూస్తూ, మధ్య మధ్య తనూ రెండు ఛలోక్తులు విసురుతూన్న వసుంధరకు ఉన్నట్టుండి భర్త గుర్తుకువచ్చాడు. ఆమె అటూ ఇటూ చూసింది. రాజారా వెక్కడా కనిపించలేదు. 'ఏమైపోయారు చెప్మా!' అనుకుంటూ అక్కణ్ణుంచి లేచి విడిదిగృహానికి వెళ్ళింది ఆమె.

జనమంతా పెళ్ళి చూడ్డానికి వెళ్ళిపోయినమూలాన విడిదిగృహం వెలవెలగా ఉంది. రాజారావుమాత్రం వీధి అరుగుమీద కూర్చుని కాగితాలమీద ఏవేవో చకచక రాసేస్తున్నాడు.

వసుంధర భర్త ముఖాన్ని చూసి నవ్వుకుంది. ఏకాగ్రతలో ఉన్నప్పు డాయనకు ఎదట ఎవరున్నది తెలియదు! పరిసరాలతో సంబంధం లేదు. అలా రాసుకుపోతూంటారు. ఆ సమయంలో అతని ముఖం చూడడానికి ఆమె కెంతో ముచ్చటగా ఉంది.

రాజారావు తలెత్తి చూసేసరికి ఏకాగ్రతతో తన వంకే చూస్తూన్న వసుంధర కనిపించింది. "అరే, నీ వెప్పుడు వచ్చావు, వసూ?" అన్నాడు.

"వచ్చి గంటేనా అయిఉంటుంది. కానీ ఏమండీ, ఏమిటండీ మీరు రాస్తున్నది?"

"ఇదా? ఇది యువకులందరినీ పెళ్ళి చేసుకోమని ప్రబోధించే కథ. పెళ్ళిఅంటే ఏదో గుదిబండ తగిలించు కోవడమనే అభిప్రాయంతో ఉండే వాళ్ళ దురభి ప్రాయాల్ని తొలగించి, పెళ్ళిలో జరిగే మధుర సన్నివేశాలను వాళ్ళకి తెలియపరిచి ఆవేశాన్ని కలిగించా లని వ్రాస్తూన్న కథ, వసూ!"

"అలాంటి కథ రాయాలని మీకెందు కనిపించిందండీ అసలు?"

"మన పెళ్ళి అయినప్పటినించి రాయాలని ఉంది, వసూ. కానీ ఈ రోజు ఈ పెళ్ళి చూస్తూంటే నాకు పరిఅయిన ఆవేశం కలిగింది. చాలా భాగం రాసేశాను."

"ఏదీ, నన్ను చూడనీండి" అంటూ వసుంధర అతని దగ్గిరనించి పుస్తకం తీసుకుంది.

"ఇదంతా మన పెళ్ళివేడుకే. ఉత్సాహభరితమైనవీ, విచిత్రంగా ఉండేవీ కొన్ని సన్నివేశాలుమాత్రమే తీసుకు రాశాను. నువ్వు చదువుతూంటే వినాలని కోరికగా ఉంది. చదువుతావా?"

ఆమె సిగ్గుపడింది.

"అలా వీల్లేదు. చదవాలి, వసూ. నెమ్మదిగా చదువు. నువ్వు చదువుతూంటే ఎంత మధురంగా ఉంటుందో తెలుసా?"

వసుంధర ఎక్కువగా బతిమాలించుకోకుండానే అతని పక్కనే కూర్చుని నెమ్మదిగా చదవడం మొదలు పెట్టింది. అతను కుర్చీలో వెనక్కి చేరగిలబడి అర మోడ్పుకన్నులతో వినసాగాడు.

• • •

"అన్నయ్య వచ్చేశాడేవ్, అమ్మా!" అంటూ శంకరం చిన్నతమ్ముడు గోపీ లోపలికి పరిగెత్తాడు. రామలక్ష్మి అన్నయ్యవంక అదోలా చూసి నవ్వింది. శంకరం కొంటెగా నవ్వాడు చెల్లెల్ని చూసి.

"అమ్మాయ్, అన్నం వార్పుకి వచ్చింది. కొంచెం చూస్తూండమ్మా" అంటూ పార్వతమ్మ మండువా లోకి పరిగెత్తుకువచ్చింది. కోడలు సుందరి అత్తగారి ఆజ్ఞల నెన్నడు అతిక్రమించి ఎరగదు. వార్పుకి వచ్చిన అన్నాన్ని అలా చూస్తూ ఉండిపోయి, నయనం మినహాగా సర్వేంద్రియాలనూ మండువానైపు

కేంద్రీకరించింది ఆమె!

"ఏరా, ఏమన్నారు వాళ్ళు?"

రామలక్ష్మికేసి చూసి నవ్వుతూ అన్నాడు శంకరం: "పిల్ల బాగుంటే చాలుట. కట్నాల విషయంలో పట్టింపు లేమీలేవుట. రేపు వచ్చి చూసుకుంటారుట. నచ్చితే మాత్రం తొందర్లోనే పెళ్ళి చేసేయాలిట."

"ఆ వాళ్ళకంటే తొందరగా ఉంది మనకి. కానీ ఇంతకీ అబ్బాయి ఎలా ఉన్నాడు?"

"అబ్బాయి ఎలా ఉంటేనేం, చాలా బుద్ధిమంతుడిలా ఉన్నాడు. వాళ్ళమ్మగారితో కలిసి నన్ను సాగనంపడానికి వచ్చి హఠాత్తుగా మెట్లదగ్గిర బ్రేకు వేసినట్లు ఆగిపోయాడు. నేను ఆశ్చర్యపోయి కిందికి చూస్తే ముగ్గుగీతలు కనిపించాయి. ఆవిడ నావంక గర్వంగా చూసి, 'మా అబ్బాయి నేను గీచిన గీటు దాటడయ్యా!' అని వాళ్ళబ్బాయితో, 'ఫరవాలేదులే, ముగ్గులు గీతకింద లెక్క రాదు. దాటవచ్చు' అనేదాకా అతను మెట్లు దిగి రాలేదు."

వాళ్ళమ్మ వెనకనుంచి రామలక్ష్మి, వంటింట్లోంచి సుందరి ఒక్కసారి ఫక్కుమన్నారు. "ఇదేం చోద్యంరా, నాన్నా" అంటూ బుగ్గలు నొక్కుకోబోయిన పార్వతమ్మ సుందరి నవ్వు విని కంగారుపడి, "ఏమే, ఇంకా అన్నం వార్పుకి రాలేదుటే?" అంటూ వంటింట్లోకి పరిగెత్తింది.

ఆవిడ వెళ్ళేసరికి చిమిడిపోయిన అన్నాన్ని చూస్తూ, నవ్వాపుకుంటూన్న సుందరి కనిపించింది. "అదేమిటే, అలాఅన్నంచిమిడిపోతూంటే చూస్తూ ఊరుకున్నావు?" అని కసిరిం దావిడ కోడల్ని. దానితో సుందరి ఈ లోకంలోకి వచ్చి తన పొరపాటు గ్రహించి నాలిక కరుచుకుంది.

"ఇదీ వరస. ఒక్కళ్ళకీ తెలివీ తేటా లేదు. చస్తున్నాను వీళ్ళతో వేగలేక" అంటూ పార్వతమ్మ విసుక్కుని తదుపరి కార్యక్రమానికి ఉపక్రమించింది.

పక్కనే దేవుడి తిన్నెముందు కూర్చుని జపం చేసుకుంటూన్న వెంకట్రామయ్య, "నా మటుక్కు కాస్త వేరే అన్నం వడ్డించండి. చిమిడిన అన్నం తినలేను" అనేసి మళ్ళీ జపం చేసుకోసాగారు.

ఆ మాటమీద వంట పూర్తి అయ్యేదాకా ఏవో గొణుగుతూనేఉంది పార్వతమ్మ. వెంకట్రామయ్య మాత్రం ఇంకేమీ మాటాడలేదు. గొణగడం పార్వతమ్మకు, విని ఊరుకోవడం వెంకట్రామయ్యకు చాలాకాలంగా అలవాటు!

ఇంతకుమించి చెప్పుకోదగ్గ విశేషాలేమీ లేకుండానే ఆ రోజు గడిచిపోయి రామలక్ష్మి ఎదురుచూస్తూన్న రేపు రానే వచ్చేసింది.

రామలక్ష్మి రేపుకోసం ఎదురుచూస్తూన్న మాట నిజమేకానీ ఆ రేపు నిజంగా వచ్చేసరికి ఆమెలో ఏవో తెలియని కంగారు బయలుదేరింది. ఆ ఇంట్లో ఆమె ఎంతో గారాబంగా పెరిగింది. ఆమె వయస్సు పధ్నాలుగేళ్ళు. ఎవ్వరో వచ్చి తన్ను చూస్తారనేసరికి ఆమె కేదో ఇదిగా ఉంది. అన్నిటికంటే ఆమెకు వదిన గారి బాధ ఎక్కువయింది. చిన్నపిల్లను చేసి సుందరి ఆమెను మరీ ఏడిపించసాగింది. ఉక్రోషంతో రామలక్ష్మికి నిజంగానే ఏడుపు వచ్చి, "అసలా అబ్బాయిని నేను చూడనే చూడను ఫో!" అనేసిం

"నిన్నెవ్వరు చూడమన్నారు? ఆ అబ్బాయే నిన్ను చూస్తాడు!"

"ఎలా చూస్తాడేమిటి? నే నసలా అబ్బాయికి కనిపించనే కనిపించనుగా!"

"ఎందుకు కనిపించవు? మొహం కడుక్కుని, కాటుక పెట్టుకుని, మంచి పరికిణీ, జాకెట్టూ, ఓణీ వేసుకుని ఎంచక్కా ముస్తాబయి కూర్చుంటావు!" అంది సుందరి నవ్వుతూ.

"ఇదుగో వదినా, నా కేడుపు వచ్చేస్తుంది మరి!" అంటూనే కళ్ళు ఒత్తుకుంది రామలక్ష్మి.

"అవి కన్నీళ్ళుకాదు. ఆనందబాష్పాలు! అవునా?"

రామలక్ష్మి మాటాడలేదు. కోపంగా వదినకేసి చూసింది. సుందరి ఓసారి అటూ ఇటూ చూసి, "అడిగో, రాజగోపాలరావు!" అంది.

"అమ్మా, చూడవే!" ఈసారి రామలక్ష్మికి నిజంగానే ఏడుపు వచ్చింది. తన గదిలోకి వెళ్ళి మంచం మీద పడుకుని వెక్కివెక్కి ఏడవసాగింది. సుందరి ఇంకా ఏమైనా అనేదేమోగానీ, అత్తగారి దగ్గిరనించి పిలుపు రావడంతో వంటింట్లోకి వెళ్ళింది.

"ఇలా చూడమ్మా, ఆ సేమ్యాకిచిడీ ఏదో నువ్వే చేద్దూ. నే చేస్తే బాగుండదో అని వాడొకటే గోల! ఈ కాలపు వంటలేమిటో అవి నాకు రావు బాబూ!" అంది పార్వతమ్మ.

> లోకంలో గబగబా పైకిపోయే వారినిగురించి హెచ్చుగా చెప్పుకుంటారు. కానీ సులువుగా పైకి వెడిపోయేది దుమ్మూ ధూళీ గడ్డిపోచలూ ఈకలూ ఇలాంటివే.
>
> — హేర్

"జీడిపప్పు వెయ్యడం మరిచిపోకండ్రా. నేనూ తింటాను!" అన్నారు వెంకట్రామయ్య జపం మధ్యలోంచి.

ఆయన ప్రతి మాటకూ వేయి వ్యాఖ్యానాలు చెయ్యడం అలవాటైన పార్వతమ్మ అప్పుడుమాత్రం తీరుబడిలేక ఏమీ అనకుండా ఊరుకునేసరికి, వెంకట్రామయ్య జపం మానేసి అయిదు నిమిషాలు ఆశ్చర్యపడ్డారు.

సేమ్యాకిచిడీకి కావలసిన సరంజామా అంతా సమకూర్చుకున్నాకసుందరి, "భోజనాలయ్యాక చేస్తాను, అత్తయ్యా. వాళ్ళు వచ్చేది రెండింటికి కదా. ఇప్పటినించీ చేస్తే చల్లారిపోతుంది!" అంది.

"ఇప్పటినించీ మొదలెడితే అప్పటి కవుతుందేమో ననే భయంతోనే నిన్నిప్పుడు పిలుస్తి. సరేలే, నీ ఇష్టం!" తన విసురుకు లోలోపల నవ్వుకుంటూ అంది పార్వతమ్మ. వెంకట్రామయ్యకూడా జపం మధ్యలో ముసిముసినవ్వులు నవ్వుకున్నారు.

"అమ్మా, నీ వంట ధ్యాస నీదేకానీ, కాస్త దాన్ని శుభ్రంగా ఉండమని చెప్పవేమిటే?" అంటూ వంటింట్లోకి వచ్చాడు శంకరం.

"దానికేమయింది? నిక్షేపంలా తలంటి పోసుకుంది!"

"ఒక్కసారి చూస్తేసరి తెలుస్తుంది, అదీ దాని ఏడుపుగొట్టు ముఖమూను."

"సుందరీ, ఈ వేపుడుముక్కలు కలుపుతూండమ్మా" అంటూ పార్వతమ్మ కూతురి దగ్గిరికి వెళ్ళింది.

చిన్నప్పటినించీ కా అంటే కా, కీ అంటే కీగా పెరిగిన రామలక్ష్మికి వయస్సు వస్తూందన్న మాటేగానీ చిన్నతనం ఏమాత్రం పోలేదు. ఏదైనా విషయంలో ఏడుపు మొదలెట్టిందంటే [illegible]నో దారికి తీసుకు రావడానికి దేవుడితరం కాదు. దేవుడివల్ల కాని పనులు మనంమాత్రం ఏం చెయ్యగలమని పూర్వమయితే పార్వతమ్మ ఊరుకునేదికాని ఇప్పు డలా ఎలా కుదురుతుంది? అందుకే ఆవిడ తన ప్రయత్నాన్ని మొదలుపెట్టింది.

"చూడమ్మలూ, అలా ఏడుస్తున్నావెందుకూ? ఇప్పుడు నీ కేమైంది?"

"మరి, నన్నెవరికో చూపిస్తారంటూంది వదిన. నేను వెళ్ళను, చూడను." గునుస్తూ అంది రామలక్ష్మి.

పార్వతమ్మ చిరుమందహాసం చేసింది. "తప్పమ్మా అలా అనొచ్చా, వాళ్ళంతో దూరంనించి మన్ని చూడ్డానికి వస్తుంటే అలా అనొచ్చా? తప్పు కాదూ?"

"ఏమో, అదేమీ నాకు తెలీదు. నే చూడను."

"పోనీలే, నువ్వు చూడద్దుకానీ మాతోపాటే సరదాగా వచ్చి మండువాలో కూర్చుందువుగాని. ఏమమ్మా!"

"నే రాను. మీరు పోయి కూర్చోండి, కావలిస్తే."

"మా రామలక్ష్మి బంగారుతల్లి. చెప్పిన మాట ఎంచక్కా వింటుంది. ఒక్క ఐదు నిమిషాలంటే ఐదు నిమిషాలు మండువాలో కూర్చుంటుంది. కదమ్మా!"

ప్రపంచంలో దేనికయినా లొంగనివారుంటారు గానీ, కాకా అనబడే పొగడ్తకు లొంగని వారుండరు. మనిషి నిద్రకు లొంగిపోవడం ఎంత సహజమో, కాకాకు లొంగిపోవడంకూడా అంత సహజమూ అని చాలా మంది అభిప్రాయం. హైస్కూల్లో తెలుగు పండితుడుగా రిటైరయిన వెంకట్రామయ్య అర్ధాంగి పార్వతమ్మకు ఆమాత్రం రహస్యం తెలియకపోలేదు. అనుభవం తన కిచ్చిన నేర్పుతో ఆమె కూతురిని మెల్లిగా ఓ దారికి తీసుకువచ్చింది. ఆవిడ కాకాలో రామలక్ష్మి పడిపోయింది. రామలక్ష్మి ఓసారి మాట ఇచ్చిందంటే తిరుగుండదని తెలిసిన పార్వతమ్మ 'అమ్మయ్య!' అని నిట్టూర్చింది.

వేపుడుముక్కలు దింపేసిన సుందరి అలా పోతూ ఓసారి రామలక్ష్మి ఉన్న గదివైపు చూసి, "రాజగోపాలరా వడుగో" అని గట్టిగా అని పక్క గదిలోకి వెళ్ళింది. అక్కడ శంకరం ఆమె చెవిపట్టుకుని, "అమ్మ దొంగా, ఇదా నువ్వు చేస్తూన్న పని!" అన్నాడు.

"మరి ఈ దొంగ ఏం చేస్తున్నట్లో ఇక్కడ!" అంది సుందరి నెమ్మదిగా.

ఆ సావట్లో "అమ్మా, చూడవే" అన్న రామలక్ష్మి కేక, "ఏమిటే, ఏ రాలుగాయి మాటలు?" అన్న అత్తగారి మందలింపూ సుందరి వినలేదు.

రెండుగంటల ఇరవై నిమిషాలకు పెళ్ళివారు వచ్చారు. శంకరం ఎందుకైనా మంచిది, ఇంటిముందు ముగ్గులు పెట్టవద్దంటే పార్వతమ్మ నిజమే అనుకుని మానేసిందికూడా. పెళ్ళికొడుకూ, తల్లీ, తండ్రీ ముగ్గురే వచ్చారు.

"రండి, రండి" అంటూ వెంకట్రామయ్య వాళ్ళని

ఆహ్వానించారు. హలో అంటే హలో అనుకున్నారు శంకరమ్మా, పెళ్ళికొడుకూను.

పెళ్ళికొడుకుని చూస్తూనే పార్వతమ్మ ముఖం వికసించింది. 'కుర్రాడు అందగాడే!' అనుకొంది ఆవిడ. ఆవిడలాగే తామూ మనసులోనే అనుకున్న సుందరి, ఆ విషయం ఆడబడుచుతోకూడా అందామని లోపలికి వెడితే, కిటికీ తలుపు కన్నాల్లోంచి మండువా లోకి చూడ్డానికి ప్రయత్నిస్తూన్న రామలక్ష్మి ఆమెకు దొరికిపోయింది!

"అమ్మదొంగా, అలా చూడ్దామనుకుంటున్నావేం? అదేం కుదరదు. అక్కడ చూడవలసిందే, అతని ఎదురుగా!"

సిగ్గూ, అభిమానమూ కలిసిరాగా రామలక్ష్మికి నిజంగానే కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతమయింది. "నేను చూడడం లేదు! కిటికీ తలుపులు వేస్తూంటేనూ..."

"రాజగోపాలరావు బాగానే ఉన్నాడు!" నెమ్మదిగా చెవిలో గొణిగింది సుందరి.

"అమ్మా, చూడవే" అనబోయి చూడడానికి వస్తూన్న అమ్మను చూసి ఆగిపోయింది రామలక్ష్మి.

"చూడు, సుందరీ! ఈ కాస్సేపు నువ్వు దానిదగ్గిరే ఉండు. నేను ఫలహారాలు ప్లేట్లలో సర్ది గోపీచేత ఇప్పిస్తాను" అని ఆవిడ హడావిడిగా వెళ్ళిపోయింది.

పాపం, రాజగోపాలరావు మండువాలో కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. అసలే అతను మొహమాటస్థుడు. తను పెళ్ళికొడుకు హోదాలో ఇక్కడికి వచ్చానని గుర్తుకు వస్తూంటే అతనికి మరీ సిగ్గుగా ఉంది. అప్పటికీ అతను తల్లితో చెప్పనే చెప్పాడు—"ఎందుకమ్మా, నీకు నచ్చితే నాకూ నచ్చినట్లే. నువ్వు వెళ్ళి చూసుకు వస్తే సరిపోదూ?" అని.

ఆవిడ ఒప్పుకోలేదు. "పెళ్ళిచూపులన్నాక పెళ్ళి కొడుకు రావలిసిందే. పైగా వాళ్ళకి నీమీ దేమైనా అనుమానాలుంటే అవి తీరిపోతాయి" అంది.

మరి అతనికి తప్పలేదు. ఇక్కడ అతనికేమీ తోచడంలేదు. అతనికి వరసగా నాలుగు యుగాల్లోని పురాణపురుషులలా కనిపించారు. ఇంతలో టిఫిన్‌తో గోపీ వచ్చేసరికి అతను 'అరే, మళ్ళీ కలియుగం వచ్చేసిందే!' అనుకుని టైము చూసుకుంటే అయిదు నిమిషాలుమాత్రమే గడిచాయని తెలిసింది.

వెంకట్రామయ్య తనుకూడా టిఫిన్ తీసుకుంటూ, కాబోయే వియ్యంకుడితో హిందూదేశపు వంటకాల ప్రాశస్త్యాన్ని గురించి చెబుతున్నారు. ఓ దొర తన ఇంటికి వచ్చి ఆవకాయ రుచికి ఆశ్చర్యపోయి అదేపనిగా ఆవకాయ తినేసి ఆరోగ్యాన్ని పాడుచేసుకున్న ఉదంతాన్ని హాస్యభరితంగా చెప్పా డాయన వియ్యంకుడికి. ఆయన హాస్యభరితంగా చెప్పినట్లు గ్రహించలేకపోయిన వియ్యంకుడు నవ్వలేదు.

ఇంతలో అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ రామలక్ష్మి వచ్చింది, సెనకాల వదిన నడిపించగా. వియ్యపురాలు సుభద్రమ్మ పరిశీలనగా పెళ్ళికూతుర్ని చూడసాగింది. 'నడక బాగానే ఉంది. కుంటిది కాదు!' అనుకుంది ఆమె.

రామలక్ష్మి తల వంచుకుని కూర్చుంది.

"పేరేమిటమ్మా?" అంది సుభద్రమ్మ.

"రామలక్ష్మి!" అన్నాడు శంకరం.

"నిన్ను కాదయ్యా అడుగుతా! నువ్వు చెప్పమ్మా!" అంది పార్వతమ్మ.

ఆ క్షణంలో రామలక్ష్మికి తల్లిమీద ఎక్కడలేని కోపమూ వచ్చేసింది. మాట్లాడదామంటే నోరు పెగల్లేదు.

"చెప్పమ్మా!" అంది సుభద్రమ్మ అనునయంగా.

తల్లి ముందులేడే తన వాగ్ధాటి ఏమైపోయిందో రామలక్ష్మికి అర్థం కాలేదు. ఎంత ప్రయత్నించినా నోటినుంచి మాట ఊడిపడడంలేదు. దానికితోడు ఎక్కడ లేని వణుకూ పుట్టుకువచ్చింది ఆమెకు.

"చెప్పవే!" అంది పార్వతమ్మ.

"రామలక్ష్మి!" అంది చటుక్కున. ఏదో నూతి లోంచి వచ్చినట్లుగా ఉన్నా, ఆ మాట అందరికీ వినిపించింది.

'అమ్మయ్య, మూగదికాదు!' అనుకుంది సుభద్రమ్మ.

ఒళ్ళు ఝల్లుమంది రాజగోపాలరావుకి. "రామలక్ష్మి!" అని ఆమె నోటినుంచి వచ్చిన ధ్వనితరంగాలు అతని శరీరాన్ని తాకి గిలిగింతలు పెట్టాయి. ఓసారి ఆమెను చూడాలనిపించి, అంతసేపూ ఎటో చూస్తూన్నవాడల్లా, రామలక్ష్మి ఉంటుందనుకున్నవైపు తిరిగాడు. కానీ అతనికి ఎదురుగా ఏవో తెరలుతప్ప ఏమీ కనిపించలేదు. 'సిగ్గు తెరలు కాబోలు, అడ్డు వస్తున్నాయి' అనుకున్నాడు రాజగోపాలరావు.

"అమ్మాయిని చూడవేంరా?" అని సుభద్రమ్మ అనేదాకా, తను ఇందాకటినించీ చూస్తూన్నవైపు రామలక్ష్మి లేదనీ, అవి నిజంగా తెరలేననీ గ్రహించి మొహమాటపడుతూ రామలక్ష్మిని చూశాడు. అతని చూపు ఇంకా పడిందో లేదో రామలక్ష్మి లేచి వెళ్ళి పోయింది మూడు అంగల్లో.

"అదేమిటే, అబ్బాయి చూడకుండా వెళ్ళిపో తూంది?" అంది సుభద్రమ్మ.

"చూశానమ్మా" అంటూ అబద్ధమాడాడు రాజగోపాలరావు.

"దానికి తగని సిగ్గు!" అంటూ సమర్థించుకుంది పార్వతమ్మ.

"ఆడవాళ్ళకి సిగ్గే కదండీ సింగారం!" అన్నారు వెంకట్రామయ్య.

తరవాతి వ్యవహారాలన్నీ చాలా త్వరగా జరిగిపోయాయి. సుభద్రమ్మకు పిల్ల నచ్చింది. సుబ్బయ్యకు భార్య మాట వేదవాక్కు. రాజగోపాలరావు తలిదండ్రులు గీచిన గీటు దాటడు. అంచేత పిల్ల అందరికీ నచ్చింది. మళ్ళీ వారంనాడు సుబ్బయ్యఇంట్లో పెళ్ళితాంబూలం పుచ్చుకోవాలని అనుకున్నాక పెళ్ళివారు వెళ్ళిపోయారు.

ఆ రాత్రి సుందరి రామలక్ష్మిని ఒకటే ఆట పట్టించింది. చందమామను ఆకాశంలో చూపించి, "ఈ రోజు చందమామ బాగున్నాడు కదూ?" అంది.

"అవును, పున్నమి గదా!" అంది రామలక్ష్మి.

చందమామకేసి పరీక్షగా చూస్తున్నట్లు చూసి, "అరే, అదేమిటి? చందమామలోంచి రాజగోపాలరావు నవ్వుతున్నాడు!" అంది సుందరి.

"అమ్మా, చూడవే!" అంది రామలక్ష్మి.

"అమ్మ వంటింట్లో భోంచేస్తూంది. అయినా అమ్మ ఇందాకనే చూసేసిం దతన్ని. ఇంక నువ్వే చూడాలి. చూసుకో!" అంటూండగా లోపలినించి శంకరం మంచినీళ్ళు కావాలని పిలవడంతో వెళ్ళిపోయింది సుందరి. మరి రాలేదు.

> మరొకరిని ద్వేషించే అధమస్థితికి నన్ను నే నెప్పుడూ కొనిపోలేను.
>
> —వాషింగ్టన్

సరదాగా వారంరోజులు గడిచిపోయాయి రాజగోపాలరావుకి. చాలామంది స్నేహితులు అతన్ని అడిగారు — "అమ్మాయి ఎలా ఉంది?" అని.

చూడని ఆ అమ్మాయి అందాన్ని అతను రకరకాలుగా మెచ్చుకున్నాడు వేర్వేరు స్నేహితులదగ్గిర. "ఆ అమ్మాయిని చిదిమి దీపం పెట్టుకోవచ్చుట! వాళ్ళమ్మ గారు చెప్పారు. ఆ విషయం నిజమనడానికి మా అమ్మే ప్రబలసాక్ష్యం. కోడలి బుగ్గలు చిదిమితే ఆవిడ చేతులు కాలాయిట, తెలుసా?"

"ఒకవేళ ఏ జ్వరమైనా కాసి టెంపరేచరుందేమో?" అంటూ అనుమానాన్ని వెలిబుచ్చాడో స్నేహితుడు.

"ఏడిశావులే, టెంపరేచరు లేదుగానీ, టెంపరు మాత్రం ఉన్నట్లు అనుమానంగా ఉంది. నేను పరీక్షగా చూద్దామనుకునేసరికి చటుక్కున లేచి వెళ్ళిపోయింది మరి!"

"సిగ్గేమో, పాపం!"

"ఏం సిగ్గో, ఏమిటో ఆ నా ఇంటి దీపాన్ని సరిగా చూడలేకపోయాను!" అన్నాడు రాజగోపాలరావు.

ఆ రాత్రి ఎనిమిదిన్నరకు రాజగోపాలరావుకి పొడుగాటి బొట్టు పెట్టారు నుదుట. కాస్సేపు పీటలమీద కూర్చోబెట్టారు. బ్రాహ్మలేవేవో మంత్రాలు చదివారు. అవేమీ రాజగోపాలరావుకి తెలియలేదుగానీ, కాబోయే మామగారు పిల్ల నివ్వడానికి నిశ్చయించుకున్నామని తాంబూలాలిస్తూ ఇచ్చిన టెర్లిన్ బట్టలుమాత్రం అతన్ని ఆకర్షించాయి.

చక్కగా నలుగురి పెద్దలతో కలిసి విందుభోజనం చేశా డతను. ఆ రోజు అందరూ అతన్ని ఎక్కువగా గౌరవించారు. త్వరలోనే తనకు ప్రాముఖ్యం ఇస్తూ, తనమీద ఆధారపడబోయే ఓ అమ్మాయి వస్తూందన్న భావం లీలగా తోచి తనలో తనే ముసిముసినవ్వులు నవ్వుకున్నాడు రాజగోపాలరావు.

"అప్పుడే చూశారా పెళ్ళికొడుక్కు కళ ఎలా వచ్చేసిందో!" అని ఓ ముత్తైదువ అనగా విని, ఆ కళేమిటో చూసుకుందామని అద్దం దగ్గిరికి వెళ్ళాడు రాజగోపాలరావు.

రోజులు చకచకా గడిచిపోతున్నాయి. పెళ్ళి శుభ లేఖలు అచ్చయాయి. అవి బంధువులందరికీ చేరాయి. ముఖ్యబంధువులు చాలామంది బయులుదేరి పెళ్ళివా రింటికి చేరుకున్నారు.

ఆ రోజు రాజగోపాలరావు తలంటి నీళ్ళు పోసుకున్నాడు. కాళ్ళకు పసుపు, పారాణి పెట్టించు కున్నాడు. నుదుట పొడుగాటి కుంకుమబొట్టు. ఆ వేషంలో అతన్ని చూసిన తల్లి ఎంతో మురిసి పోయింది. పెళ్ళికొడుకుని చేసిన రాజగోపాలరావుని చూసి ఆశీర్వదించడానికి ఊళ్లో ముత్తైదువల్ని పేరంటానికి పిలిచారు. అంతమంది ఆడవాళ్ళ మధ్య కూర్చోడానికి అతనికి చాలా సిగ్గనిపించింది. కానీ, తప్పదు.

అంతా తనకేసి అదోలా చూస్తూంటే, తనగురించి అంతా చెప్పుకుంటూంటే అతనిలో సిగ్గుతోపాటు ఒకవిధమైన గర్వంకూడా కలగకపోలేదు.

ఆడపెళ్ళివారి ఊరికి బంధువుల బలగంతో ఒక కం(ట్రాక్టు బస్సులో [illegible] బస్సు పొడుగునా చలాకీ సంభాషణలతో సరదాగా గడిచి పోయింది. బస్సు ప్రయాణం రెండుగంటలూ రెండునిమిషాల్లా గడిచిందని చెప్పడానికి కాబోలు, రాజగోపాలరావు వాళ్ళీ బస్సు ఎక్కాక రెండు నిమిషాలు మాత్రమే తిరిగి ఆగిపోయింది.

రాజగోపాలరావు బస్సు దిగగానే బాండుమేళం ఎదురుగా వచ్చింది. వెంకట్రామయ్య వియ్యంకుడినీ, అల్లుడినీ, వియ్యపురాలినీ ముక్కుసరిగా కుశలప్రశ్నలువేసి బాండుమేళం ముందు నడవగా విడిది గృహానికి నడిపించారు. విడిదిగృహం చేరుకోగానే ఒక ముత్తైదువ రాజగోపాలరావుకి పారతిలాంటిది ఇచ్చి నుదుట బొట్టు పెట్టింది పొడుగ్గా.

ఎన్నడూ పెళ్ళివేడుకలు చూడని రాజగోపాలరావుకి పెళ్ళి ఒక విచిత్రమైనదిగా కనిపించింది. ఇంతవరకూ జరిగిన హడావిడే తను మరిచిపోలేకపోతున్నాడు. ఇంకా ముందెంత తంతు ఉందో? ఇలా జరిగే పెళ్ళి తను జీవితకాలంలో మరిచిపోగలడా?

పెళ్ళంటే ఒక కొత్తమ్మాయి తన జీవితంలో ప్రవేశిస్తుందనే అతననుకున్నాడుగానీ, ఇన్ని వేడుకలు జరిగి ఆమె తన జీవితంలో ప్రవేశించిన ఘడియల్ని ఎన్నడూ మరిచిపోకుండా ఉంచుతాయని అతననుకోలేదు.

ఆ రాత్రికి అతను వేరే భోజనం చేశాడు ఒక్కడూ. మరునాటినుంచి విచిత్రమైన తంతులన్నీ ప్రారంభ మయ్యాయి.

"ఇప్పుడు నీకు స్నాతకం చేస్తున్నాము, తలంటు కోవాలి!" అంది తల్లి సుభద్రమ్మ.

ఎప్పుడూ నెల్లాళ్ళకొకసారైనా తలంటుకునే అలవాటులేని అతను, "నిన్ననేగా అంటుకున్నాను!" అన్నాడు.

సుభద్రమ్మ నవ్వి, "అప్పుడే ఎక్కడయింది! రాత్రి ఇంకోసారికూడా అంటుకోవాలి!" అంది.

మళ్ళీ రాజగోపాలరావుని పెళ్ళికొడుకుని చేశారు. ముఖానికి బొట్టూ, కళ్ళకి కాటుకా అతని కొక వింత శోభ ఇచ్చాయి. పంచె కట్టుకోవడం రాకపోవడం మూలాన, పురోహితుడతనికి సాయం చేశాడు. పంచె కట్టుకుని, కండువా పైన వేసుకుని పీటలమీద కూర్చున్నాడు. అతని పక్కనే అతని తల్లీ, తండ్రీ కూర్చున్నారు.

బ్రాహ్మలు చక్కగా లయబద్ధంగా శ్లోకాలు చదువుతూ అతనిచేత ఏవేవో చేయిస్తున్నారు. సుమారు ఒక గంటసేపు ఏకపాత్రాభినయం అతనిచేత చేయించాక, శ్లోకాలు చదవడం ఆపి; ఓ బ్రాహ్మణుడు అతనితో అన్నాడు: "వడుగులో నీవు స్వీకరించిన బ్రహ్మచర్యాన్ని నేటితో వదిలేస్తున్నావన్నమాట!"

'ఓహో' అని రాజగోపాలరావు అనుకోబోతుండగా అతని చెవులకు కమ్మలు తగిలించారు. ఏదో మూట కట్టి భుజాన వేశారు. చేతికి కర్ర, గొడుగూ ఇచ్చి, "నువ్విప్పుడు కాశీ వెడుతున్నావు!" అన్నారు.

ఎదురుగా కనిపిస్తున్న దొడ్డిగుమ్మంకేసి చూస్తూ, 'నేను కాశీ ఎందుకు వెడుతున్నాను?' అనుకుని అటే మెల్లగా అడుగులు వేశా డతను. పంకోళ్ళవల్ల అడుగులు సరిగా పడలేదు. అతను తనలో తనే మననం చేసుకుంటున్నాడు, 'బ్రహ్మచర్యం వదిలేసి కాశీకి ఎందుకెళ్ళాలి?' అని.

ఇంతలో అతన్ని పురోహితుడు ఆగమన్నాడు. రామలక్ష్మి తమ్ముడు నరసింహం ఒక చిన్న బెల్లం ముక్కతో వచ్చి పురోహితుడు చెప్పినట్లుగా ఆ బెల్లాన్ని రాజగోపాలరావు గడ్డంకింద ఉంచి, "బావా, నీకు మా-అక్కయ్యనిచ్చి పెళ్ళి చేస్తాము. కాశీ వెళ్ళవద్దు!" అన్నాడు.

కాశీ ప్రయాణం మానేసినందుకు రాజగోపాలరావుకి జత బట్టలు ముట్టడంలో ఆశ్చర్యం లేదుకానీ, తన కాశీ ప్రయాణం మానిపించినందుకు బావమరదికి కూడా రాజగోపాలరావు ఓ జత బట్ట లిచ్చాడు.

స్నాతకం అయిపోయిందన్నారు. రాజగోపాలరావు త్వరత్వరగా వెళ్ళి అద్దంలో ప్రతిబింబాన్ని చూసుకుని ఆశ్చర్యపోయి, "ఎవరు నువ్వు?" అని అడిగాడు. ప్రతిబింబం నవ్వి "పెళ్ళికొడుకునోయ్!" అంది.

పెళ్ళికొడుకు అనగానే అతని కో కొత్త విషయం గుర్తుకువచ్చింది. పెళ్ళిపందిట్లో ఎక్కడ చూసినా "పెళ్ళికొడుకు" అనే పేరే ప్రతిధ్వనిస్తోంది. తనని అంతా పెళ్ళికొడుకనే పిలుస్తున్నారు. పైగా తన వాళ్ళందరినీ పెళ్ళికొడుకు తల్లి, పెళ్ళికొడుకు తండ్రి, పెళ్ళికొడుకు చెల్లెలు, పెళ్ళికొడుకు స్నేహితుడు— ఇలా వరసలు కట్టి పిలుస్తున్నారుకానీ, ఎవరినీ వారి వారి పేర్లతో పిలవడంలేదు.

'పెళ్ళి అంటే ఒక వ్యక్తి వ్యక్తిత్వం నాశనం కావడమా?' అనుకున్నా డతను. 'కాదు, ఒక కొత్త వ్యక్తిత్వం రావడం!' అని సమాధానం వచ్చింది.

ఆ పూట అతనికి భోజనమే లేదు. కొద్దిగా ఫలహారం పంపించారు తినమని. అతనికి అదీ సయించలేదు.

పెళ్ళిముహూర్తం ఇంక రెండుగంటలల్లో ఉందనగా అతన్ని బాండుమేళంతో ఆడపెళ్ళివారింటికి తీసుకువెళ్ళారు విడిదినించి. అక్కడ అతన్ని మామగారు ఓ జత బట్టలతో సత్కరించాక మంగళస్నానమనే పేరుతో అతన్ని మళ్ళీ అభ్యంగనస్నానం చేయించారు. తరవాత పట్టుపీతాంబరాలు (మామగారు పెట్టినవి) ధరించి అతను పీటలమీద కూర్చున్నాడు. తరవాత అతను ఛాలా చిత్రాలు చూశాడు.

పెళ్ళికూతుర్ని ఓ బుట్టలో కూర్చోపెట్టి తీసుకు వచ్చారు. ఆమె ముఖం కనపడకుండా ఆమెకూ, తనకూ మధ్య ఓ తెర పెట్టి పురోహితులు మంత్రాలు చదవడం మొదలుపెట్టారు. అంతవరకూ రామలక్ష్మిని చూడని రాజగోపాలరావుకి ఆమెను చూడాలని పదేపదే అనిపించ సాగింది. కానీ కొన్నివేల జతల కళ్ళు తనమీదనే కేంద్రీకరించబడిఉన్నాయని గుర్తువచ్చేసరికి అతనికే సిగ్గువేసి మానేశాడు.

పురోహితులు ఏవో మంత్రాలు చదివారు. తనకు తెలియకుండానే ఏవేవో చేశాడు రాజగోపాలరావు. చివరికి మామగారు అతని కాళ్ళు కడిగి కన్యను సమర్పించి నట్లు ప్రకటించాడు. ఒక్కసారి వేదఘోషతో పందిరి అదిరిపోయింది. తరవాత కొన్ని క్షణాల్లోనే తెర తీసేశారు.

ఏటి గట్టున

చిత్రం — జి. అల్లమూన్ (మద్రాసు-13)

ఆదే రాజగోపాలరావుకి తొలిచూపు. నలుగురూ తనను చూస్తూన్న దృష్టి లేకుండా ఆమెవంకే చూస్తున్నాడు అతను. ఆమెకూడా ఒకసారి కళ్ళెత్తి అతనివంక చూసి మళ్ళీ కళ్ళు దించుకుంది. నాలుగు కళ్ళూ కలుసుకున్న ప్పుడు పొందిన ఆ అనుభూతి అతను జీవితంలో ఎన్నటికీ మరవలేడు. అప్పుడు వధూవరు లిద్దరూ మధుపర్కాలు కట్టుకువచ్చారు.

కానీ, తరవాత రాజగోపాలరావు బుద్ధి స్థిరంగా లేదు. అతను ఏవేవో ఆలోచిస్తూ తంతులన్నీ యాంత్రికంగా చేసేశాడు మంగళసూత్రధారణ వరకూ.

ఆమె మెడలో మూడుముళ్ళు వేస్తున్నప్పుడు అతను పొందిన అనుభూతిని మాటల్లో ఇది అని చెప్పడం కష్టం. ఆమె నేటినుంచీ తనది, తన స్వంతం. తనకు తోడునీడగా జీవితకాలం ఉంటుంది. అతనికి తెలియకుండానే ఆమె అతని హృదయంలో స్థానాన్ని సంపాదించుకుంది.

తరవాత అతనికి సరదాగా కనిపించింది తలంబ్రాల సంబరం. ఇద్దరూ బియ్యాన్ని పోటాపోటీగా ఒకరి తలమీద ఒకరు పోసుకోవడం చాలా తమాషా అనుభవం. తన సుకుమారమైన చిన్నచేతులతో, అంత సిగ్గుపడే రామలక్ష్మి చొరవగా తన తలమీద తలంబ్రాలు పోస్తూంటే అతనికి ముచ్చటేసి, కళ్ళప్పగించి చూస్తూ కూర్చుండిపోయాడు. అందులో ఆమే నెగ్గింది!

తరవాత హోమాలు రకరకాలవి చేశా డతను. తొలి సారిగా ఆమె చేయి పట్టుకున్నప్పుడు, ఆమె గోరువెచ్చని చేయి అతనికి ఎంతో హాయి ఇచ్చింది. ఎంతసేపూ అలా పట్టుకునే ఉండిపోవాలనిపించింది.

ఓ హోమం పూర్తికాగానే బిందెలో నీళ్ళు పోసి, అందులో బంగారు ఉంగరమూ, వెండిచుట్టూ కలిపి వేసి ఇద్దరినీ తియ్యమన్నారు. ఆ నీటిలో ఆమె చేయి అతనికి వెచ్చగా తగిలి అతను పరవశించిపోయాడు. ఆమె సులభంగా బంగారు ఉంగరాన్ని తీసేసింది. ఈసారి రాజగోపాలరావుకి తనే నెగ్గాలనిపించింది. మళ్ళీ వేసి వాళ్ళని మళ్ళీ తీయమన్నారు. "అల్లుడా, ఉంగరం దొరక్కపోతే మా అమ్మాయి చేయిమాత్రం గిల్లకు" అంటూ ఓ ముత్తైదువ పరాచకమాడింది. "దొంగాడా, కరవకురా!" అన్న సామెతను గుర్తుంచుకుని, రాజగోపాల రావు ఈసారి బంగారు ఉంగరం పట్టుకున్న ఆమె వేలిని గిల్లి, తనే బంగారు ఉంగరం తీశాడు. చిన్నగా రామలక్ష్మి నవ్వుకోడం అతనికి కనిపించింది. మూడోసారి అతను

నెమ్మదిగా గిల్లినా ఆమె ఉంగరాన్ని వదల్లేదు. గట్టిగా గిల్లడానికి మనసొప్పక పోనీలే అని వదిలేశా డతను, ఎలాగైనా బంగారం విషయంలో ఆడవాళ్ళు గట్టివాళ్ళే అనుకుంటూ.

తరవాత ఒక హోమంలో రామలక్ష్మిచేత చిన్న గిన్నెలో అన్నం వండించారు హోమంలో వెయ్యడానికి. ఆమె పోసిన నీళ్ళు, ఆ కొద్ది బియ్యానికీ సరిపోకపోవడంతో, ఆమెకు బహుశా వంట రాదని అనుకున్నా డతను.

తరవాత అలకపాన్పు! ఇది మరీ తమాషాగా ఉంది. ఇద్దర్నీ ఒక మంచంమీద ఎదురెదురుగా కూర్చోపెట్టి, వసంతం చల్లుకోమనీ, బుక్కా చల్లుకోమనీ, గంధం ఒకళ్ళ కొకళ్ళు రాసుకోమనీ చెప్పి, అమ్మాయి కొరికిన కిళ్ళీ అబ్బాయికీ, అబ్బాయి కొరికిన కిళ్ళీ అమ్మాయికీ ఇచ్చి తినిపించారు. అప్పటికి బాగా రాత్రి అయిపోవడం మూలాన పెళ్ళికొడుక్కీ, పెళ్ళికూతురికీకూడా నిద్రవచ్చే సూచనలు కనిపించాయి. ఆ నిద్రబాధలో అతనికి అలకపాన్పు గదా, అలగాలి అనే ధ్యాస లేదు. ఆ పట్టింపుకూడా ఎవరికీ ఉన్నట్లు లేదు.

ఇంతలో పురోహితుడు మంచం పక్కనే వేలాడ గట్టిన ఉయ్యాలలోనించి ఓ గంధపుచెక్క తీసి రామలక్ష్మి చేతికి ఇచ్చాడు. "నేను వంట చేసుకోవాలి, పిల్లాడేడుస్తున్నాడు! కాస్సేపు ఎత్తుకోండి!" అనమ్మా అన్నాడు.

రాజగోపాలరావు కుతూహలంగా ఆమెవంక చూశాడు ఏమంటుందోనని.

పాపం, ఆమె చాలా సిగ్గుపడిపోయింది. ఇలాంటి మాటలు బొమ్మలపెళ్ళిళ్ళలో చాలాసార్లు అనకపోలేదు గానీ, ఇది బొమ్మలపెళ్ళి కాదు గదా! వంచిన తలకూడా పైకెత్తకుండా ఉండిపోయింది!

"తొందరగా అనేయమ్మా" అన్నాడు పురోహితుడు. అనలేనన్నట్లుగా తల అడ్డంగా తిప్పింది ఆమె!

"అలా అంటే కుదరదు. అనాలి!" ఓ ముత్తైదువ హెచ్చరించింది. రామలక్ష్మి ఈడుగల పెళ్ళికాని ఆడపిల్లలు కొంతమంది ఆమెవంక కుతూహలంగా చూస్తున్నారు ఏమంటుందోనని.

"పోనీ, ముందు నువ్వే అనవోయ్" అన్నాడు పురోహితుడు. "నేను యూనివర్సిటీకి పోవాలి. పిల్లాడిని ఎత్తుకోడానికి తీరుబడి లేదు. నువ్వే ఎత్తుకో!" అన్నాడు రాజగోపాలరావు. కూర్చున్నవాళ్ళంతా ముసిముసినవ్వులు నవ్వుకున్నారు.

అఖరికి రామలక్ష్మికూడా తన మాటలు ఎవరికీ వినిపించనంత నెమ్మదిగా అంది. ఎంతో ఆసక్తిగా వింటున్న రాజగోపాలరావు ఒక్కడికే ఆ మాటలు వినిపించాయి. గట్టిగా అనాలని కొంతమంది ఆమెను బలవంతపెట్టారుగాని, తనకు వినిపించిందని రాజగోపాలరావు చెప్పడంతో ఊరుకున్నారు.

అప్పుడు నిద్రలోఉన్న రాజగోపాలరావు చెల్లెలిని లేపి తీసుకువచ్చి, "పిల్లాడిని నే నెత్తుకుంటాగానీ, అల్లుడి నిస్తావా? మాడ నిస్తావా?" అనిపించారు. నిద్రమత్తులో ఆమె ఏదో అంది. రామలక్ష్మిచేత ఈసారి జవాబు చెప్పించడం సులభమే అయింది.

అప్పు డిద్దర్నీ భోజనం చెయ్యమన్నారు. తెల్లవారు ఝామున మూడుగంటలకు భోజనం చెయ్యడం చాలా కష్టం కాబట్టి, ఇద్దరూ కూడా శాస్త్రానికి ఎంగిలిపడి మళ్ళీ ఊరేగింపుతో విడిదిగృహానికి బయలుదేరారు. రామలక్ష్మి కేదో పెద్ద మూట కట్టి భుజాన వేశారు.

విడిది ఇంట్లో ప్రవేశించేముందు ఇద్దర్నీ పేర్లు చెప్పమన్నారు. రామలక్ష్మి చెప్పడం మానేసి ఊరికే సిగ్గుపడిపోసాగింది. అప్పటికీ ముందు రాజగోపాలరావే చెప్పాడు — "రామలక్ష్మీ, నేనూ వచ్చాం. తలుపు తీయం"డని!

ఆమె సిగ్గుతో పదిహేను నిమిషాల కాలాన్ని మింగేసింది. నేను చెప్పనని సిగ్గుతో ఆమె ముఖాన్ని అడ్డంగా తిప్పుతూంటే, చాలా ఆసక్తిగా చూశా డతను ముచ్చటైన ఆమె ముఖంవంక, నిద్రసుకూడా మరిచిపోయి.

చివరికి ఆమె అతని పేరు చెప్పింది. "రాజగోపాల రావు బావగారూ, నేనూ వచ్చాము" అంది.

ఆమె నోటితో ఉచ్చరించడంద్వారా తన పేరుకూ, తనకూ ఏదో సార్థకత లభించినట్లనిపించిం దతనికి. తన పేరు అంత బాగుంటుందని అతనెప్పుడూ అనుకోలేదు.

తరవాత విఘ్నేశ్వరపూజ చేసుకున్నాక ఇద్దరూ విడిపోయారు. అలిసిపోయిన వధూవరు లిద్దరూ తమ స్థానాల్లో గాఢంగా నిద్రపోయారు, మధుర స్వప్నాల్లో తేలిపోతూ.

ఇక తరవాత చెప్పుకోదగ్గ విశేషాలేమీ లేవు. మరునా డుదయం ఇద్దరూ కలిసి ఒకే కంచంలో భోజనం చేశారు. అన్నం అమృతంలా ఉంటుందని రాజగోపాలరావుకి ఆ అనుభవం తెలిపింది.

ఆ రాత్రి . . .

ప్రతి యువకుడూ, యువతీ ఎదురుచూసే తొలిరేయి. . .

* * *

"ఛీ, ఇదికూడా రాశారా?"

"అంత మధురమైన అనుభవాలను చెప్పకుండా, పెళ్ళిచేసుకోమంటేమాత్రం ఎవడు చేసుకుంటాడు, వసూ! ఊఁ చదువు! నువ్వు చదువుతూంటే ఈ కథ ఎంత బాగుందని!"

వసుంధర సిగ్గుతో తల వంచుకుంది. "నేను చదవలే నండీ, సిగ్గేస్తూంది!" ఆమె కంఠస్వరంలో కొంటె తనం లేకపోలేదు.

"అలా అంటే కుదరదు! చదివితీరవలిసిందే!"

"చదువుతానుగానీ, ఇంతకీ ఈ రామలక్ష్మీ, రాజగోపాలరావూ ఎక్కడ దొరికారు మీకు?"

"ఎక్కడో ఏమిటి? రామలక్ష్మి నా ఎదురుగానే ఉంది. ఇక నేనే రాజగోపాలరావుని. మరి చదువు!"

వసుంధర సిగ్గుతో అలాగే ఉండిపోయింది. రాజారావు ఆమెవంక చూసి, "అసలు ఇంతవరకూ చదివాక ఏమని నీ కనిపిస్తూంది, వసూ?" అని అడిగాడు.

"మీరేమీ అనుకోనంటే చెబుతాను" అంది వసుంధర.

"అనుకోను, చెప్పు!"

"అయితే ఇక్కడ కాదు, ఆ గదిలో చెబుతాను! రండి" అంటూ తమకోసం ప్రత్యేకించబడిన ఆ గదిలోకి దారితీసింది వసుంధర.

"మరి, చెప్పుదూ."

"నాకు మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోవాలనిపిస్తూంది!"

రాజారావు ఉలిక్కిపడ్డాడు. "ఎవరిని?"

"ఇంకెవరిని, మిమ్మల్నే!"

"అబ్బ, నన్నెమ్మతో చంపావు!" తేలికగా నిట్టూర్చి రాజారావు అన్నాడు: "మరి చదవ్వూ?"

వసుంధర అతనివంక గోముగా చూసి, "మీరింకా పూర్తిగా రాయలేదు గదా అని చదవడంలేదు. పూర్తి చేయండి" అంటూ పుస్తకాన్ని అందించింది. పుస్తకంతోపాటు ఆమె చేతినికూడా పట్టుకున్నాడు రాజారావు.

"మరి కథ పూర్తిచేయరూ? ఆ రోజు రాత్రి..." కొంటెగా నవ్వింది వసుంధర.

"ఆ రోజు రాత్రికోసం ఈ రోజు వదులుకోలేను. అదెప్పుడైనా రాస్తానులే!" అన్నాడు రాజారావు.

వసుంధర నవ్వుతూ ఏదో అనబోయిందికానీ, అతను ఆమె నోటిని మూశాడు మాట్లాడకుండా— చేత్తోమాత్రం కాదు ... తరవాత తెలుసుకోవాలంటే పెళ్ళిచేసుకోవలిసిందే! ★

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమీ జరుగబోవునదిన్నీ, మీ సరియైన చర్యను గురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డుపైన మీకు ఇష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు వ్రాయుతేదీ, వేళ వివరములున్నూ, మీ సరియైన పిరునామానూ, వెంటనే వ్రాసి పంపండి. జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసిన తేదీ లగాయతు 12 మాసములలోనూ మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవిత మార్గము ఏ వ్యవహారములో మీకు జయము కలుగునో ఉద్యోగం విషయంలో మంచి చెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, పరదేశ గమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీ సుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాద్ద్రవ్యలాభము మొదలగు వానిని గురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1—25 పైకముమాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేవైనా ఉన్నయెడల శాంతిచేయు విధానము కూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైన పంప బడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా లేనిఎడల పైకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించండి. అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ JYOTSHI (A.P.W.)
POST BOX NO. 86, JULLUNDUR CITY.